

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
«06» ____02____ 2013 р. № 16 код

ПОЛОЖЕННЯ
про Інституційний репозитарій
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

1. Загальні положення

1.1. Положення про Інституційний репозитарій Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (далі – Положення) визначає основні поняття, склад, призначення та завдання і регламентує основні засади організації та управління електронним репозитарієм Вінницького педуніверситету.

1.2. Інституційний репозитарій – це електронний архів, у якому накопичуються документи наукового, навчального та методичного призначення, створені працівниками будь-якого структурного підрозділу Вінницького педуніверситету: викладачами, аспірантами, студентами та іншими особами. Інституційний репозитарій дає можливість постійного безкоштовного повнотекстового доступу до публікацій наукових працівників університету через мережу Інтернет.

1.3. Інституційний репозитарій Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (далі – IrVSPU) є частиною загальної електронної колекції бібліотеки університету.

1.4. Назва репозитарію IrVSPU є скороченням повної назви англійською мовою (Institutional Repository Vinnytsia State Pedagogical University).

Адреса Інституційного репозитарію

в Інтернеті: <http://library.vspu.edu.ua/repozitarij/repozitarij.htm> - пілотний проект
<http://dspace.vspu.net>

1.5. Інституційний репозитарій формується та функціонує відповідно до наступних документів:

- Закон України "Про бібліотеки і бібліотечну справу" (№ 32/95-ВР від 27.01.1995);
- Закон України "Про авторське право і суміжні права" (№ 3792-12 від 23.12.1993);

- Закон України "Про Національну програму інформатизації" (№ 74/98-ВР від 04.02.1998) та Закон України "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 - 2015 роки" (№ 537-V від 09.01.2007);

- Закон України "Про електронні документи та електронний документообіг" від 22.05.2003 № 851;

- Закон України "Про захист інформації в автоматизованих системах (№ 80/94-ВР від 05.07.1994);

- ГОСТ 7.1-2003. «Библиографическая запись. Библиографическое описание» (міждержавний стандарт);

- ГОСТ 7.82—2001. «Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов» (міждержавний стандарт);

- Положення про бібліотеку Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

- Та цього Положення.

1.6. До Положення у мотивованих випадках за наказом ректора або рішенням вченої ради можуть вноситися відповідні зміни.

2. Призначення, мета та завдання ІrVSPU

2.1. Основне призначення ІrVSPU – накопичення, систематизація та зберігання в електронному вигляді інтелектуального продукту наукових працівників університету, інших електронних документів з фондів бібліотеки, на які не встановлено (знято) обмеження щодо авторського та суміжних прав; надання відкритого доступу до них засобами Інтернет-технологій, поширення цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства.

2.2. Мета та завдання ІrVSPU Вінницького педуніверситету:

- Забезпечення місця та способу централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів наукових публікацій.
- Сприяння зростанню популярності університету шляхом представлення його наукової продукції у мережі Інтернет.
- Збільшення індексу цитування (імпакт-фактору) шляхом забезпечення вільного доступу до наукових публікацій працівників університету за допомогою Інтернету.
- Створення надійної і доступної системи обліку публікацій наукових робіт інститутів, факультету та окремих працівників.

2.3. ІrVSPU орієнтований на наукових працівників, викладачів, аспірантів та студентів і виконує наступні функції:

- навчальну;
- науково-дослідну;
- довідково-інформаційну;

- поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами і електронними копіями друкованих видань та їх збереження.

3. Управління ІгVSPU

3.1. Загальне управління ІгVSPU здійснює Координаційна рада з роботи над репозитарієм, до якої входять проректор з наукової роботи, директор бібліотеки, завідувач відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотечних процесів (адміністратор репозитарію), координатор локальної мережі університету та мережі Інтернет.

3.2. Бібліотека університету виступає координатором та основним виконавцем процесу створення ІгVSPU.

3.3. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечує відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотечних процесів та особи, відповідальні за функціонування локальної мережі університету та мережі Інтернет.

3.4. За збереження електронних документів ІгVSPU відповідає відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотечних процесів та відповідальні за функціонування локальної мережі Вінницького педуніверситету.

3.5. Усі суперечливі питання щодо включення або вилучення документів з ІгVSPU, коло осіб, які можуть розміщувати свої документи, перелік документів і порядок їх розміщення вирішує Координаційна рада.

3.6. За потребою до роботи з ІгVSPU долучаються працівники будь-якого відділу бібліотеки, заступники директорів-деканів з наукової роботи, завідувачі кафедр.

4. Склад ІгVSPU

4.1. ІгVSPU є універсальним за змістом науковим зібранням. Структура університетського інституційного репозитарію складається із публікацій наукових працівників університету, згрупованих за такими рубриками (колекціями): «Автореферати дисертацій», «Наукові публікації» (згруповані за видами видань та розділами знань), «Навчально-методичні видання», «Краєзнавчі видання» (у т. ч. видання з історії університету), «Наукові публікації бібліотеки», «Електронні видання» та інші. При потребі, за рішенням Координаційної ради, можуть створюватися інші колекції.

4.2. Тематичний склад визначається бібліотекою та кафедрами інститутів, факультету відповідно до наукових і навчальних планів університету. До репозитарію можуть бути включені:

- статті, монографії, підручники, методичні матеріали, тематичні збірки, матеріали конференцій, препринти та ін.;

- наукові публікації працівників університету, здійснені в інших видавництвах, за умови відсутності заборони на їх розміщення у репозитарії з боку видавництва;
- автореферати дисертацій, що захищені працівниками та здобувачами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (тексти дисертацій викладачів та здобувачів університету обмежуються вступом та змістом);
- інші матеріали наукового, навчального або методичного призначення за бажанням автора.

4.3. За видами електронних ресурсів ІгVSPU не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, електронні числові дані, електронні картографічні дані, електронні зображення (відео, презентації), електронні звукові дані, електронні інтерактивні мультимедійні видання.

4.4. Хронологічні рамки для ІгVSPU не встановлюються.

4.5. За рівнем доступності документи в ІгVSPU можуть бути у відкритому доступі або за бажанням автора в авторизованому доступі.

5. Принципи створення та функціонування ІгVSPU

5.1. ІгVSPU є веб-орієнтована, кумулятивна та постійна база даних, що визначена Вінницьким педуніверситетом.

5.2. ІгVSPU включає електронні повнотекстові документи з фондів бібліотеки, що не мають обмежень на авторське та суміжні права, або надаються бібліотеці правовласниками на основі «Правил прийому, обліку і розміщення електронних наукових та навчально-методичних матеріалів (ЕННММ) у бібліотеці» та розміщуються на сайті бібліотеки (доступ з головної сторінки сайту бібліотеки).

5.3. ІгVSPU передбачає зберігання матеріалів в електронному сховищі даних на сервері бібліотеки (університету) та організацію он-лайн доступу до нього через веб-інтерфейс.

5.4. ІгVSPU створюється за допомогою програмного забезпечення відкритого доступу DSpace, що дозволяє інтегрувати електронний репозитарій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR та інші.

5.5. Поповнення ІгVSPU відбувається шляхом самоархівування творів авторами або шляхом передачі документів до бібліотеки. Для отримання можливості самоархівування автори мають отримати відповідне право доступу. Адміністратор ІгVSPU реєструє авторів, надаючи їм право депозитора (за заявою).

5.6. Депозитором може бути як автор, так і уповноважений працівник бібліотеки. За бажанням автора його роботу може розміщувати у ІгVSPU депозитор-бібліотекар. При цьому автор надає до бібліотеки електронну версію роботи в будь-якому машинозчитуваному форматі та набір ключових слів трьома мовами: українською, російською та англійською. Бібліотека залишає за

собою право перетворювати документи формату .doc в формат .pdf, який переважає в електронних архівах світової наукової спільноти.

5.7. Підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Рекомендується для використання певні формати у кожному з видів:

Формати, що рекомендуються для застосування, при розміщенні матеріалів		
Матеріал	Назва формату	Розширення
Текст	Adobe PDF, DJVU (.doc бажано переводити в .PDF/DJVU)	pdf, djvu
Презентація	Microsoft PowerPoint	ppt
Таблиці	Microsoft Excel	xls
Зображення	JPEG, GIF	jpg, gif
Аудіо	WAV, MP3	wav, mp3
Відео	MPEG	mpeg, mpg, mpe

5.8. Роботи аспірантів і студентів розміщуються за наявності рекомендації наукового керівника, який реєструється у IrVSPU і підтверджує свою рекомендацію.

5.9. Наукові публікації, що передаються до IrVSPU мають містити заголовок, прізвище автора (ів), анотацію і ключові слова мовою оригіналу (українською), російською та англійською мовами.

5.10. На прохання автора електронна публікація може бути вилучена з IrVSPU.

6. Авторське право

6.1. Відкритий доступ не відмінює авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужені і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виняткове право на твір автор реалізує, добровільно ухвалюючи рішення про представлення своєї публікації в Інтернеті.

6.2. При передачі творів до IrVSPU між автором та бібліотекою підписується Угода, в якій зазначається ступінь захисту матеріалу (вільне використання, обмежене використання, тільки для читання) та згода на включення матеріалів до IrVSPU у відповідну рубрику (колекцію).

6.3. Твір не може бути розміщений у **IrVSPU**, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, що охороняється державою.

7. Основні поняття та терміни:

- **Твори** – представлені в електронній формі препринти чи опубліковані результати творчої діяльності авторів.
- **Автори творів** – співробітники університету, студенти, інші особи, твори яких розміщуються у репозитарії.
- **Відкритий доступ** – вільний, постійний доступ для будь-якого користувача до творів, розміщених у репозитарію та представлених у глобальній інформаційній мережі.
- **Депозитор** – особа, якій надано право розміщувати твори у репозитарії відповідно до повноважень (автор, депозитор-бібліотекар).
- **Архівування** – розміщення творів у репозитарії депозитором.
- **Самоархівування** – самостійне розміщення у репозитарії власного твору автором, який зареєстрований адміністратором репозитарію.

Директор бібліотеки

В.С. Білоус